

Google scholar dagi h-index va i10-index aslida nima?

Google scholar nima? Uning afzallikkali va ilmiy ishlari uchun imkoniyatlari:

Google Scholar — bu tadqiqotchilar va ilmiy xodimlar uchun mo‘ljallangan bepul qidiruv tizimi bo‘lib, u ilmiy maqolalar, dissertatsiyalar, kitoblar, konferensiya materiallari va boshqa ilmiy manbalarni qidirish va topish imkonini beradi. Google Scholar orqali foydalanuvchilar ilmiy ishlari haqida batafsil ma’lumot olishlari, iqtiboslar sonini kuzatishlari va o‘z ilmiy maqolalarini keng jamoatchilikka taqdim etishlari mumkin.

h-index o‘zi nima va nima uchum kerak?

Hirsh indeksi yoki h-indeks 2005 yilda San-Diegodagi Kaliforniya universiteti argentina-amerikalik fizik Xorxe Xirsh tomonidan dastlab fiziklarning ilmiy samaradorligini baholash uchun taklif qilingan ilmiyometrik ko‘rsatkichdir. Xirsh indeksi - bu yakka tartibdagi olim, olimlar guruhi, ilmiy tashkilot yoki mamlakatning umumiylashuvlari soni va ushbu nashrlarning iqtiboslar (*rus: «кумама», бирон бир матн yoki nutqdan so‘zma-so‘z olinib ishlataligan parcha*) sonidan kelib chiqqan holda mehnat unumdarligining miqdoriy tavsiyi.

Xirsh indeksi qanday sanaladi?

Keling misol tariqasida bu savolga javob topamiz. Aytaylik sizda 10 ta maqola chop etilgan, ulardan 7 tasi iqtiboslangan. Avvalo iqtiboslangan maqolalarni iqtiboslar soni bo‘yicha eng ko‘pidan eng kamiga qarab tartiblab olish kerak (maqolalar yozilgan sanalari rol o‘ynamaydi).

1-maqolada-14 ta iqtibos
2-maqolada-8 ta iqtibos
3-maqolada-6 ta iqtibos
4-maqolada-5 ta iqtibos
5-maqolada-4 ta iqtibos
6-maqolada-3 ta iqtibos
7-maqolada-1 ta iqtibos

Bu misolda h-indeks 4 ga teng bo‘ladi.

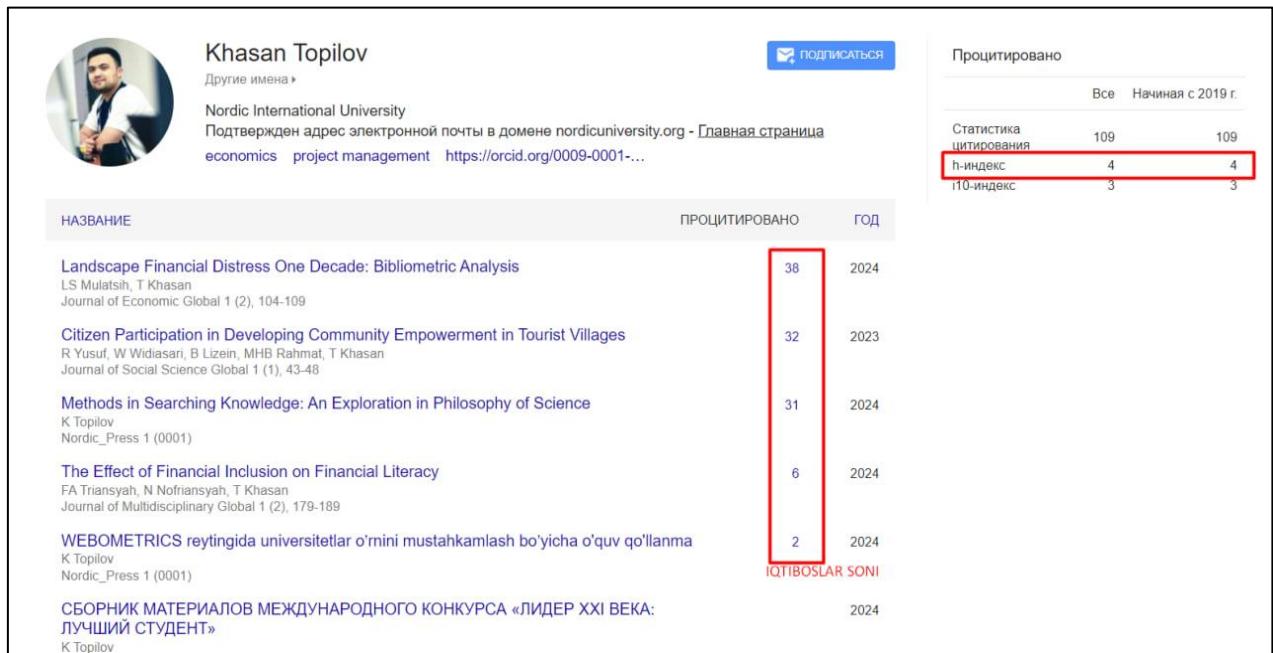
E'tibor bering to'rtinchi tartib raqamli maqolada unga qilingan iqtiboslar soni beshga teng.

- 1-maqolada-14 ta iqtibos
- 2-maqolada-8 ta iqtibos
- 3-maqolada-6 ta iqtibos
- 4-maqolada-5 ta iqtibos**
- 5-maqolada-4 ta iqtibos
- 6-maqolada-3 ta iqtibos
- 7-maqolada-1 ta iqtibos

Ya'ni maqolalarni iqtiboslar soni bo'yicha eng ko'pidan eng kamiga qarab tartiblab olganimizdan so'ng, maqola tartib raqami undan olingan iqtiboslar sonidan kam bo'lgan maqolalar h-indeksga kiritiladi. Beshinchi tartib raqamli maqolada iqtiboslar soni bor yo'g'i 4 ta, demak iqtiboslar soni maqola tartib raqamidan kam, shuning uchun bu va undan keyingi maqolalar h-indeksiga kiritilmaydi.

- 1-maqolada-14 ta iqtibos
- 2-maqolada-8 ta iqtibos
- 3-maqolada-6 ta iqtibos
- 4-maqolada-5 ta iqtibos
- 5-maqolada-4 ta iqtibos**
- 6-maqolada-3 ta iqtibos**
- 7-maqolada-1 ta iqtibos**

Google scholar va shunga o'xshash aksariyat platformalarda bu operatsiyalar avtomatik tarzda bajariladi :

i10-index aslida nima?

Bu savolga javob juda oson, i10-indeksiga maqolalar iqtibosi o'nta va undan ko'p bolgan maqolalar kiritali

Misol:

- 1-maqolada-44 ta iqtibos
- 2-maqolada-28 ta iqtibos
- 3-maqolada-16 ta iqtibos
- 4-maqolada-5 ta iqtibos
- 5-maqolada-4 ta iqtibos
- 6-maqolada-3 ta iqtibos
- 7-maqolada-1 ta iqtibos

Ushbu rasmda i10-indeksi 3 ga teng.

Chunki chop etilgan 7 ta maqoladan 3 tasidagina iqtiboslar soni 10 va undan ortiq.